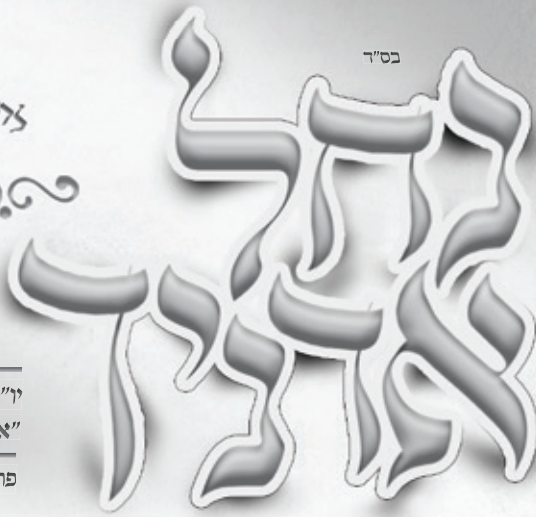

להגות נעים תורה וחסידות
מסדר היוצא מעוז

שבת יא"צ רבינו הנזר דוד זי"ע

י"ל ע"י התאהדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא

פר יתרו תשפ"ד + גליון רל"ט

בס"ד

פלאות התורה מאוצרותיו של
הגה"ח ר' זרח רונטל שליט"א

הזקני הנזר

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרגן רבוה"ק זי"ע

נזר קדומים

"ואתה עשית חסד עם כל בני ישראל"

ביאור החסד שעשה יתרו עם כלל ישראל

איתא בהפטרות שבת זכור (שמואל א' טו, ו) שכאשר יצא שאול למלחמת עמלק ראה שבמקום הקרוב לעמלק נמצאים בני קיני חותן משה (ברש"י שם שהיו בני יתרו וישבין במדבר יהודה ליד עיר בנגב, ששם ישב עמלק), וביקש מהם שאול המלך "לכו סורו רדו מתוך העמלקי פן אוסיפך עמו ואתה עשית חסד עם כל בני ישראל בעלותם ממצרים". וצ"ע איזה חסד עשה יתרו עם כל ישראל כאשר עלו ממצרים. ונביא בזה בס"ד כמה מהלכים.

החסד שכפר בע"ז וחיזק האמונה בישראל

והחת"ס מסביר, שהחסד שעשה יתרו עם כלל"י היה בעצם זה שבא להתגייר ואמר "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים", וכיון שיתרו עבד את כל העבודות זרות שבעולם, כשהוא בא ואומר כאלו דיבורים היה לכלל"י חיזוק גדול מזה. כי אע"פ שהיה גלויים נוראים של ביטול כל הע"ז של מצרים ע"י המכות שביטלו את היאור הע"ז, פרעה הע"ז, השה שלקח לקר"פ הע"ז, הבכורים וכל סוגי הע"ז שהיו בכל בית שביטלו בליל מכת בכורות.

אבל בכ"ז היו כאלו נחשלים שיכול היה להיות להם מחשבה שיעדין לא ראו בחוש שעשה שפטים באלהי כוש מדין עמון ומואב. אבל כאשר בא עתה יתרו שלא הניח ע"ז אחת שלא עבדה, והוא אומר 'כי גדול ה' מכל האלהים' ע"ז נתחזקה האמונה גם אצלם מאד, וכמ"ש "כיתרון האור מתוך החושך", יתרו זה שבא מתוך הטינופת ומעיד שאין בכל האילילים שבעולם מאומה, זהו החסד שעשה עם ישראל, ועליו אמר הכתוב "כי עתה ידעת חנותנו במדבר והיית לנו לעיניים", ומפרש החת"ס "לעיניים" כמו מי שאינו רואה טוב בעיניו למרחוק ובא אחד ופעל שיפקחו עיניו, כך היה לנו יתרו לעינים שדרכו רואים באספקלריא מאירה כי גדול השם מכל האלהים.

החסד שהאכיל את ישראל לחם גשמי

והחדוש גדול מובא ב'מושב זקנים' לבעלי התוס' (ח, טו) "ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם" עם חותן משה לפני האלקים "לאכול לחם" כלומר לחם ממש, כי המן לא היה יורד רק לישראל, ויתרו היה זר אצלם, שנאמר (משלי י"ז) ובשמחתו אל יתערב זה יתרו שנאמר ויך לו אל ארצו. א"כ לא היה לו מן לאכול. ולא יצא בלא מזון לדרך, כי עשיר גדול היה והביא עמו לחם, ואכלו עמו כולם לחם כדי לכבדו. וגם נ"ל שהיו כולם תאבים לאכול לחם! שלפי בעלי התוס' החסד שעשה עם כל ישראל היה בזה שיתרו הביא להם לחם גשמי שהיו תאבים לאכול. ובפרט לדיעה שיתרו בא לאחר מתן תורה, וכמ"ש רש"י עה"פ "ויהי ממתחרה" - ממתחרה יום הכיפורים היה, שכבר עבר כמעט חצי שנה שלא אכלו לחם, והנה בא יתרו עם שק לחם ונתן לאהרן ולזקני ישראל, וזהו החסד שעשה יתרו לכל ישראל.

המשך בעמוד ב' <<<

העיר ולשדוד את ממונו. העבד הזה שראה מן החורים והסדקים את אשר נעשה רץ כמטווחי קשת אל הגנב, הפילו אפיים ארצה והכהו נמרצות, הוא קשרו באזיקים ומיד חקרו חקירת שתי וערב לידע מקום חבריו. הלה נשבר ומיד הודה וגילה על כל הפרטים היכן נמצאים חבריו השודדים. יחד עם קבוצת שכירי חרב פשט על מקום מסתורם של השודדים ללכדם, בעת הפשיטה הרג חלק מהם והשאיר תפס והביאם לבית משמר המלוכה להעמידם למשפט.

וזהו ביאור הדבר מה שהביא הקב"ה את הר המור' על גבי הר סיני, כדי להורות שקבלת התורה צריכה להיות בבחי' עקדת יצחק ע"ג הר המור', דהיינו במסירות נפש. ואע"פ שהתורה נתנה במסירות נפש, מכל מקום היינו כלפי עצמינו, כי כח המסירות נפש שטמון בהר המוריה שנתלש ממקומו ובא להר סיני, הי' כח גבורת הנפש וקנאות כלפי עצמנו, כי יצחק אבינו ע"ה פשט צוארו על גבי המזבח ברצונו הטוב, אבל כלפי אחרים, ינהגו ישראל אך ורק בדרכי נעם ובנתיבות שלום.

והנה הר תבור חשב שעליו נתתן התורה, לפי שעליו נשמעה שירת דבורה על גבורתו של ברק בן אבינעם, הכרמל חשב שעליו נתתן התורה, שעליו נשחטו נביאי הבעל, אמנם אע"פ שיש צורך לפעמים בקנאות ובגבורה כלפי מהרסי הדת, וכלפי שונאי ישראל, מכל מקום נתינת התורה הי' על הר המור' שבו הי' הגבורה והמסירות נפש כלפי עצמינו, במה שפשט יצחק אבינו את צוארו לשחיטה למען שמו ית'.

מעצור זה העלה את קרנו של המלך בעיני כל העם שראו שכבוד המלך אינו הפקר. וביותר ראו כל עבדי המלך מסירות נפשו ונאמנותו, והיו הכל בטוחים שעבד זה זכה ומבין כל עבדי המלך גילה שנאמן למלך יותר מהכל.

מה מאוד התפלאו כל שרי ועבדי המלך בשמעם שהמלך בחר בעבד אחר מצעירי העבדים אשר לא שמעו על רב טובו ומסירותו, ותמהו כלם מה ראה המלך לבחור בו יותר מעבד זה אשר ראו הכל מסירות נפשו.

וכשראה המלך את שרי המלוכה משתוממים על זה הסביר להם: אמת עבד זה מסור בכל נימי נפשו לכבוד המלוכה ולא נח ולא שקט כדי לקנא את כבודי. אבל עבד זה שבחרתי בו, כשהיך עמי על שפת הנהר ונהל את טבעתי - טבעת המלכות אל תוך המים, קפץ הנה אל המים במסירות נפשו שלו להציל את הטבעת ולהביאה אלי, והכל מתוך אהבתו הרבה אלי. אמנם עבד זה שראו בו קנאת אש לקנא ולהילחם בשביל כבודי, אין בזה סיבה מספקת די לדבוק בי וזרעי ולהינשא לבת המלך, אלא צריך להוכיח דביקות ואהבה רבה בלי גבול ולהראות מסירות נפש עצמו באהבה עצומה למלך, ולהקריב עצמו לגמרי בשביל המלך.

"מסירות נפש" הדרך לקבלת התורה

היה זה בארמונו של מלך רם ונשא אשר מלך בעוז ובגבורה על ארצות רבות, ונתיניו קבלו עליהם עול מלכותו בהכנעה ובאהבה רבה. למלך היה בת יחידה אשר נולדה לו אחר שנות ציפיה רבות חכמנית ומשכלת היתה והיה המלך משתעשע עמה בכל עת ועונה. סברו כל השרים ועבדי המלך כי בעת שיגיע זמנה להינשא ישיאנה המלך לאחד מנסיכי הממלכות הקרובים או הרחוקים כראוי לבת מלך.

אולם בהתקרב הזמן יותר עברה השמועה בחצר המלוכה שהמלך רוח אחרת עמו ואינו מתכוון כלל לשדכה עם אחד מבני מלוכה, כלם תמהו על זה וביותר מכך היתה מנקרת במוחם השאלה במי יחפץ המלך לחתן לבתו.

היה זה אחד משרי המלוכה אשר ראה פעם את המלך בעת שדעתו היתה בדוחה עליו וראה שהיא שעת הכושר לשאול את המלך בכבודו ובעצמו מה בכונתו לעשות. וכטוב לבם המלך גילה סודו לעבדו שמי מעבדיו שיראה שהוא נאמן אליו ולמלכותו בכל לבו ונפשו, הוא יזכה להיות חתן לבתו המהוללה ובהגיע זמנו אף ירש את כסאו המלוך על כל המדינה.

כאשר בשדה קוצים עברה השמועה הזאת מפה לאוזן בין כל עבדי המלך וסקרנותם גאתה שבעתיים מי מהם יזכה בכתר זה להיות חתן המלך, וכל מי שחשב ששייך שהמלך יבחר בו נתאמץ יותר ויותר להשקיע ולמסור נפשו לרצות את המלך ולהגדיל בכך אהבת המלך אליו, אולי יזכה הוא דבר הנחשק בין כל עבדי המלך.

בעת ההוא היה חבורת נערים ריקים ופוחזים שדרו בעיר הבירה שהסבו צער רב לתושבי העיר, מדי תקופה יצאו וגנו ממון רב מתושבי העיר ואף השאירו אחריהם נזק רב, ועם כל זה בערמתם הצליחו להתחבא ולהערים על כל אנשי המלוכה ולא הצליחו ללכדם.

פעם אחת הגדילו לעשות, ובאישון ליל חדרו לארמון המלך ובזזו וגזלו ממון רב ותכשיטים יקרים מאוצר המלוכה, ואם לא די בכך השאירו את הארמון הפוך כמהפכת סדום ואף כתבו על קירות הארמון דברי גנאי על המלך וכדי בזיון וקצף. חמת המלך בערה וכל אנשי המלך ניסו והשקיעו בכל כוחם ללכוד את השודדים, עם כל זה ערמתם הצליחו לחמוק ולא נתפסו למשפט.

היה עבד אחד מעבדי המלך אשר לא יכל לראות את כבוד המלך מושפל עד עפר, והחליט שלא ינוח ולא ישקוט עד אשר יניח ידיו על אלו לנקום את נקמת המלך ולמען ישמעו ויראו. העבד הזה שם לילות כימים שר חייילים הניח מארבים ומדי לילה ולילה התחבא בחורים ובסדקים לחפש ולדלוק אחר הגנבים, ואף בימים עבר מניית לבית חקר ודרש את תושבי העיר על כל דבר חשוד, אולי יסיפו לו פרטים אשר יעזרו לו למצוא את מבוקשו.

אחר זמן רב שעומד על משמרתו ונערים אלו כבר היו בטוחים ורגועים שכבר לא מחפשים אחריהם כ"כ, נשלח אחד מהחבורה לחדור לבית אחד מעשירי

העצה שנישאר תמיד לראות את מלכנו

או במרכבה העליונה, שהם חלק מהגילויים שהיו במעמד הר סיני, כי לא יועיל זאת לכם כלל ועיקר. ומהו כן העצה להמשיך הלאה את קדושת מעמד מתן תורה, "מזבח אדמה תעשה לי", להיות בהכנעה ובושה בחינת "אדמה", כי רק בגלל שאנחנו קרוצי חומר זכינו להתקרב להשי"ת ולקבל את התורה שלא זכו לה מלאכים ושרפים, ובהכנעה ובושה לעשות "מזבח" ולזבוח את יצרו עליו, כי ע"י שיתבייש הא"י הוא מעיז פניו להתרחק מהשי"ת שקירבו כ"כ, ממילא הוא זוכה את יצרו. ורק עי"ז זוכים לקיים "זבחת עליו את עולותיך", היינו להיות תמיד בבחינת "עליה" ולהיות קרובים אל השי"ת. ובהכנעה זו עלינו לעסוק בלימוד התורה שהיא שמותיו של הקב"ה, שזוהו קירוב גדול מאד, ועי"ז נזכה ל"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אביא אליך וברכתך", כי מיום שחבר ביהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, וכאשר לומדים דברי תורה, הרי ממשכיך השראת השכינה, כמו בזמן ביהמ"ק, וכמ"ש בתנאי, דזוהי הכונה "הי' קורא בתורה", שכאשר איש ישראל עוסק בתורה הרי הוא כביכול קורא להשי"ת בשמו שהוא התורה הק', ואז השי"ת מברך אותנו בכל הברכות.

ומסיים הכתוב (ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו), ופירש הרה"ק רבי נטע מחלם זי"ע, שאין שום דרך להתעלות ב"מעלות" התורה והיראה אלא מי שמתגבר ושומר על עצמו בעניני קדושה וטהרה, וזהו "אשר לא תגלה ערותך עליו". וכל דיבורים האלו אמר לנו השי"ת לאחר מתן תורה, כדי שנוכל על ידם לשמר את המעמד הנשגב של "פנים בפנים", ושל ראות פני מלכנו

זכינו לקרוא היום בתורה הקדושה את מעמד הר סיני, שבו קרבנו השי"ת לעבודתו ונתן לנו את תורתו, ואמרנו "נעשה ונשמע", וזכרת עמנו ברית נצחית להיות לו לעם סגולה, והשמייענו את עשרת הדברות מלהבת אש. והשי"ת כביכול מתחנן לפנינו, "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי, ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים וגו'", שנעשה כל טעדי שבידינו לבל ניפול ח"ו שוב לטומאת מצרים, ועי"ז מצווים אנו לשמור את הברית אשר כרת השי"ת איתנו בחורב, כי בשביל להיות בני מלכים צריכים להיות גוי קדוש, ורק עי"ז שנהי' ממלכת כהנים וגוי קדוש, נוכל להשאר מקושרים אליו ית"ש.

ולכן כאשר בקשו ישראל (שי"ו בפרשתו, י"ט ט) "רצוננו לראות את מלכינו", נאמר להם שהעצה לזכות לזה הוא תוספת קדושה ופרישות, וכמו שצוה משרע"ה את ישראל. ואכן זכינו במעמד הנבחר שפנים בפנים דיבר השי"ת עמנו. והקריאה מעוררת את הזמן, ומעתה עלינו להתחנן להשי"ת, שלא נאבד קדושה נשגבה זו ונשאר במצב של קדושה וטהרה, כדי שזוכה לראות את מלכנו.

ולאחר מתן תורה אמרו ישראל למשה רבינו, "דבר אתה עמנו ונשמעה, ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות", כי בכל דיבור ודיבור יצאה נשמתן. ואמר אאמו"ר זי"ע הדיבורים שיצאה נשמתן בכל דיבור, ולא רק בדיבורות ראשונות שבהם יסודות האמונה, כי הי' צריך להכניס בישראל כח מסירות נפש על כל מצוה, כי לפעמים מוכרחים למסור את הנפש גם על "ערקתא דמסאני", וזה מרומו במה שיצאה נשמתם בכל דיבור, ומשה רבינו השיב לישראל, "אל תיראו כי לעבור נסות אתכם

בא האלוקים", היינו לשון הגבהה והרמה (כמ"ש רש"י ז"ל), "ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו". וארז"ל (פנימות עי"ט) זו הבושה, שלאחר קבלת התורה במעמד נשגב של זיכרון הרוחניות, שבה השי"ת הגביה אותנו וקירבנו אליו עלינו להיות אח"כ בבושה והכנעה, לבל נחטא ונאבד את המעמד של "פנים בפנים" שזכינו לה. וזהו שאמר "על פניכם לבלתי תחטאו", שלא נחטא ונאבד את קירוב ה"פנים בפנים". וזה צריך להיות לכל איש ישראל באשר הוא, שכאשר הוא מרגיש ח"ו שנתרחק מאור השי"ת, עליו להתמלאות בבושה הא"י העיז לעשות דברים שמרחיקים אותו מהשי"ת, אחר שהשי"ת קירב אותו אליו כ"כ, ואיך הוא עצמו מזלזל ומבזה קירוב זה.

ואמר השי"ת למשה רבינו שיאמר לישראל, "אתם ראייתם כי מן השמים דברתי עמכם", וזהו דבר נעלה ונשגב, אך אי אפשר שתימשך קדושה עליונה זו בדרך הטבע. וזהו שאמר אח"כ "לא תעשו כן" ויהיו שלא תעשו פעולות דמיוניות להזכירם את המעמד השמימי, כגון לעשות דמות השמשים המשמשים במרום

הדברים טעונים ביאור גדול, איך יתכן שאוכלי מן יתאו להם גשמי לאחר שזוכים לאכול מן בכל יום לחם שמלאכי השרת אוכלין אותו. והרי גם מדובר כאן על אהרן וזקני ישראל, והם הרי לא היה להם חלק בטענת "נפשנו קצה", ואיך נאמר שזוהו החסד שעשה עמהם יתרו שהביא להם לחם גשמי. וכי שייך במציאות לומר על אהרן הכהן קדוש השם שהיה תאב לחתינת לחם גשמי.

וביאור הדברים ע"פ מה שכתוב בגמ' (ברכות מה) "אמר רב נחמן משה תיקן לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם מן, יהושע תיקן להם ברכת הארץ כיון שנכנסו לארץ, דוד ושלמה תקנו בונה ירושלים" וכו', והקשה הרשב"א על הלשון "משה תיקן לישראל" שמשמע שזו תקנת חכמים, והרי ברכת המזון מצוה דאורייתא היא, שנאמר "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך", ולמדו מפסוק זה חובת ברכת הזן, ברכת הארץ, וברכת ירושלים. ותיירך הרשב"א שמן התורה צריך להודות ולברך להשי"ת על המזון על הארץ ועל מתנת המקדש, ומשה רבינו תיקן את מטבע הנוסח של ברכת הזן.

אבל בשו"ת רבי אברהם בן הרמב"ם (סימן פ"ו) מובא תשובה לחכמי תימן שהיו שולחים שאלות למצרים להרמב"ם ולבנו רבי אברהם. השאלה השלישית ששלחו הוא שמכיון שאין חמשת מיני דגן שכיחים בתימן, אינם רגילים לאכול רוב בני המדינה פת לחם אלא פת דוחן, ולכן הם נוהגים לברך עליו ברכת המזון. ואחד מהשואלים טען לו שכיון שמצויניו שתיקן משה רבינו ברכת הזן במדבר אע"פ ששם אכלו רק מן, שהוא בוודאי אינו מחמשת מיני דגן, אלא מסתמא מכיון שמלויני אנשים קבעו עליו סעודה ונקרא בשם לחם - "ולחם בבוקר לשבוע", וכלו לברך עליהם ברכת המזון, וא"כ לפי"ז גם בני תימן שאוכלים רק פת דוחן ודוראה יכולים לברך עליהם ברכת המזון. השיב להם רבי אברהם בן הרמב"ם, שמכיון שהרמב"ם אביו ורבי יצחק בעל ההלכה ז"ל פסקו שצריך לברך על פת דוחן רק בורא נפשות, לכן צריך לשנות המנהג שנוהגים שהרי כך הם מברכין ברכות לבטלה בברכת המזון. ועל הטענה שטענו לגבי המן, מי שטען אותה "יפה טען, ומורה על זכות המן ובינה מעולה", אך יש בזה שתי תשובות, האחת כי בני תימן עם כל חשיבותם המופלגת ועם שהם אלפים ורבות, הרי אינם רוב כל ישראל, שיש עוד הרבה בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם בארץ ישראל ובספרד ובצרפת וכו', ובני תימן אינם כל ישראל ולא רובם של ישראל, משא"כ משה רבינו תיקן ברכת הזן על המן, שאז היה זה מאכל "כל ישראל" ממש. והתשובה השניה "והיא המדוייקה", שבאמת לא היה בברכת המזון מן התורה במדבר, ודייק בלשון הגמ' "משה תיקן להם לישראל", שרק מדרבנן תיקן לישראל ברכת הזן על המן עד שיזכו להכנס לארץ ישראל ולאכול פת חיטה ממש ורק שם יברכו ברכת המזון מן התורה, שהפסוק הזה וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך, אינו אלא לחמשת מיני דגן בלבד.

החסד בלחם הוא שויכם בברכת המזון

ויש לצרף שני התשובות כאחד. שמפני שראה משה שכל ישראל אוכלים מן, ואין להם פת חיטים כלל לברך עליהם ברהמ"ז מן התורה, עמד ותיקן להם ברכת הזן מדרבנן על המן, עצה לבני תימן שלא להשיח תורת ברכהמ"ז לומר כל נוסח ברכת המזון בלי שם ומלכות ואח"כ לברך בורא נפשות. וסיים רבי אברהם בן הרמב"ם בתשובתו, "הריני מבין את לבכם בני תימן, היות ואתם אוכלים רק פת אורז ודוחן יראים אתם שתשתכח תורת ברכת המזון מבני ארצכם, שתתברך 'בורא נפשות' כל מי חייכם הן בחול והן בשבת וחג, ולכן צריך שיאמרו אותה כלשונה אחרי הדורא"ה והדוחן, אבל בלי הזכרת שם בברכה שלא תהא ברכה לבטלה, ובעשיה הזאת לא יבואו לברכה לבטלה ויש בו די זכר לברכת המזון שלא תשכח מרוב בני ארצכם.

אך לאור הנ"ל מובן שפיר כי השתוקקו הני ישראל מאד לברך ברכות הנהנין, וכלתה נפשם לברכת בורא פרי האדמה, ובורא מיני מזונות. ועוד שאע"פ שמשא רבינו תיקן להם ברכת הזן, הרי כבר נתבאר לעיל מדברי רבי אברהם בן הרמב"ם ורבותינו אחרונים שלא היה זה ברכת המזון דאורייתא אלא תקנת חכמים בעלמא. וכתב ב"ידי משה" שברכה שלפניהם לא ברכו כלל על המן, כדעת הרה"ק מהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע, כמבואר בבני יששכר כ"פ. והרי לדעת הפני יהושע ברכת "המוציא" לפני פת הוא גם מדאורייתא. וגם ברכה זו היתה חסרה להם. ולכן היו צמאים מאד לברכת הנהנין. וכלשון המושב זקנים "שהיו 'תאבים' לאכילת לחם". כלומר, תאבים לברכת הלחם לפניו ולאחריה. והיה היום, והנה יתרו בא ושק לחם על כתפו, ותעבור הרינה במחנה, וכל ישראל היו בשמחה וצהלה והשתוקקות לזכות לכיית וכביצה לחם לברך עליו ברכה של ממש בשם ומלכות ברכות דאורייתא באהבה ודביקות: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ". ולברך אחריו ברכת המזון. ומכיון שלא היה די באותו השק לכל ישראל, אמרו שיקראו רק לאהרן הכהן ולזקני ישראל בלבד, וכל העם יצאו ידי חובתם בהתקשרותם בהם, ובוה ששלחו שיריים לחסידיהם.. ואחרי אכילת הלחם שבסעודת יתרו וזו לברך ברכת המזון דאורייתא ממש, שלכא"ה היה זה ברכת המזון הראשון שברכו מן התורה במדבר, וזה החסד הגדול שעשה יתרו עם כל ישראל שזכו לברכות דאורייתא.

מה טאטערך
 ספר יצירת דודי וזיטקא
 ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 הוצאת אגודת ישראל שנת תש"ס

היו נכונים ליום השלישי
 ביום השלישי להסילת מרן זי"ע
 בעל הגור חוד ועליו נשמתו
 ולאור קריאתו הנלהבת של
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
"את אחי אנכי מבקש"
 בחיבת הקודש כולנו נשמעים ונתחננים
 למענו הרוחני המיוחד

"מה טאטערך"
בראשות ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 אשר יתקיים א"ה ברוב פאר והוד
 בנצחיק פ"י משפטים א' אדר א'
 ל"ט יו"ק כל העם כל אשר דיבר נעשה ונשמע
 כולנו נשוב ממש עם מלא חננים ברכה משולשת
ויפתחו עיני טמים
כסמא אסמינו וכס מטאלות ליבנו

המקומות לטרמינים בלבד
 יש מודר להרשם בחוסר נכדי טעבל להבית מקומם

הדפוס אצל:
 הרב משה לייב המאוי - 054-8431771
 הרב אברהם ניסן ריבלי - 054-8482289
 הרב שמואל מנשה זולראן - 053-3139296
 הרב משה לייב - 050-4120676
 הרב יוסף פיי - 050-4145120

לחם משנה (ב)

שבו עבר התחלנו לעסוק בידי לחם משנה, מקורו, גדרו, ופרטי הדינים בחיוב לחם משנה, וכן בגדרי שלימה. נמשך להביא בזה עוד עניינים בדין 'שלימה', ובשאר דיני הפת, וכן דינים בסדר הבציעה.

חלות דבוקות: נפרט כמה הלכות בדין חלות שדבוקים יחד. א. אם נתכוין להדביק ע"מ להפרידן אח"כ, נחלקו הפוסקים אם פסולים ללח"מ כשמפרידן (מחצה"ש סי' ע"ד) או כשרים (שו"ת שואל ומשיב ח"א סי' קס"ו). ב. אם נדבקו בשעת אפיה יש לחלק, דאם מפרידן באופן שלא יחסרו כלל מהחלות כשרות לכתחילה למצות לחם משנה, אע"פ שניכר המקום שהיה מתחילה דבוקין, וכן באופן שנחסר חסרון שאינו ניכר לעיני בני"א דעת הרבה פוסקים דכשרה לכתחילה כנ"ל. אבל באופן שע"י הפרדתן נחסר אחד מהחלות חסרון הניכר, אינו נחשב כשלימות ללחם משנה לרוב פוסקים, ולכן אם חושש שבהפרדתן יחסרו עדיף שלא יפריד אותם עד אחר הברכה, ואפ"ה נחשבות כשני שלימות (שואל ומשיב שם). ג. באופן שכבר הפריד אותם ונחסר אחד מהם, יש עצב שיוכל לבצוע עליה, והוא שיצרף עמה שני החלות השלימות המיועדות לסעודת היום, ויאחזו שלשתן יחד ויבצע רק את החסירה, (רמ"א סי' תפ"ב לגבי מי שיש לו רק ג' מצות לפני הלילות, ורוצה שישאר לליל ב' בצוע באופן זה, כן פירשו השו"ע ומ"ב שם, ומיהו בפמ"ג [מש"ז סי' תע"ה סק"ה] פ"י באופן אחר).

שלימה ע"י קיסם: מי שיש לו רק ככר אחת שלימה ועוד שני חצאי ככרות רשאי לחברם ע"י קיסם וכי"ב דבר שאינו מוקצה אף בשבת ויו"ט, ודינו כדין לחם שלם אף ללחם משנה [ויקח ונפסק בשו"ע סי' קס"ו מ"א שם], ודלא כס' מקור חיים שאסר לעשות כן בשבת משום תיקון מנא, ודלא כס' מקום שמואל שאסר מטעם דלא נחשב כשלם אלא לענין שלם ולא לדין לחם משנה, ודלא כשו"ת פנים מאירות חידושי זבחים סוף פרק יב' שחולק לגמרי דלא נחשב כלל, כחיבור והוכחתו מתוספתא לגבי אתרוג שנפרץ וחויברה ע"י קיסם לא מהני, ורק בככר של עירוב מצינו שמועיל דאינו אלא מצד איבה, והרבה אחרונים השיגו על ראייתו [יעיין תוספת שבת סי' ע"ה, חת"ס או"ח סי' מ"ו] ואף ממכרות שונות מהני חיבור, ובלבד שלא יהא ניכר חיבורן [מקור חיים שם], ואף מג' דו' חלקים [נחלקו בזה אחרונים יעין בשו"ת חת"ס שם מה"ח סי' ע"ד, ולא מועיל, ובתפס"ח יושלים הקל וכתבין לו בריה יכול להקל בזה].

חלה שנחתכה קצת: לחם שנחתכה ממנו חתיכה יכול להחזירו לתנור ולאפותו וחוזר ומקבל דין של לחם שלם [שו"ת שאלי ציון סי' ה' הובא בשו"ע פ"ה סי' ט"ו]. אבל לחם פרוס לעשותו צנימים צ"ע אם מועיל כיון שניכר שזה פרוס, ובשו"ת שאלי ציון הקיל אף בצנימים]. וה"ה במצה שנשברה באופן שאחר החריכה אינו ניכר שהיא שבורה, ונחלקו אם מותר לעשות תיקון זה ביו"ט, [בשש"כ שם כתב דיתכן לאסור מצד תיקון מנא, ויש שהחמירו מחשש שמה יכנה ולא פשוט להתיר כיבו לצורך או"ג, ומיהו יש שהקילו בזה מכמה צירופים יעוין בס' מגדנות אליהן].

דין החלה הראוי ללחם משנה: נפרט כמה הלכות בדין החלה. א. חלה קפואה: כשאין לו חלה שלימה לצרף ללחם משנה יכול לצרף חלה קפואה [שו"ת מנחת יצחק ח"ט סי' מ"ג] וראייתו מהמתירים לצרף חלה שנחרכה קצת אף שאין הדרך לאכול פת חרוך במקצת אפ"ה לא הוי כעומד ליחתך דדינו כחתוך כיון דראוי לאוכלו באופן מסוים, א"כ כ"ש בחלה קפואה שזה עצמה ראויה לאכילה בעצם, ועי"פ הניסיון אף חלה קפואה יכולים לחותכו חתיכה דקה והיא ראויה לאכילה [הגרי"י פ"ש]. ויש שהחמירו בזה [שו"ת שבה"ל ח"ו סי' ל"א הית' ולעת כמה ראשונים צריך לבצוע על שניהם], ובשו"ת בצל החכמה ח"ג סי' ק"י דעכ"פ צריך שיהיה החלה ראויה לאכילה בסוף הסעודה, וכן דעת הגרש"א שש"כ ח"ב פ"ה הערה ל"ט]. ב. חלה שאולה: כשאין לו חלה שלימה לצרף ללחם משנה יכול לשאול חלה משכינו כדי לצרפו ללחם משנה אע"פ שאינו רשאי לאוכלה כי התחייב להחזירה לאחר מכן בשלימותה [שו"ת דעת משה סי' ד', שו"ת דברי יצבי סי' קכ"ח, שש"כ שם, צ"ח אילנות ח"א סי' ט"ג], ודלא כשו"ת אבן שהם סי' ז' והובא בכמה פוסקים שהחמירו בזה כיון דלחם משנה היא זכר למן צריך להיות דומיא דמן דכתיב איש לפי אכלו שיהיה שלו, דאף שזה זכר למן אין צריך להיות בכל הפרטים בדומה לו, והראיה דאי במדבר שלא ירד בעש"ק אלא ד' סעודות לא יכול לאכול אותו החלה המצורף ולכו"ע מובן מה שנהוג בישיבת שיש בכל שולחן מספר חלות קטנות כמספר היושבים שם, חלה לכל סועד וכל אחד עושה לחם משנה על של חבירו, כיון שיוכל לברור איזה חלה שרוצה].

ג. מין מזונות: כשאין לו אלא חלת לחם אחד, יכול לצרף מין מזונות כיון דראוי לקבוע עליו סעודה [לאפוסי תבשילין מ"ה מ"ג וכן ש"א"א לקבוע סעודה], ונכון שיאכל בסעודתו גם מהמיני מזונות שצירף ללחם משנה [אף שנתבאר בס' קסח' מהפוסקים שלא לצרף, שם מיירי בזמניהם דהיה לקינוח בעלמא [שו"ת דעת משה שם, מנחת יצחק ח"ב סי' ט"ו]].

ד. חלה פרוסה: חלה פרוסה הנמצא בתוך שקית ניילון אינו מצטרף ללחם משנה (שש"כ ח"ב פ"ה סי"א, כי השקית אינה באה לשמור על הסעודה ולמעשה החלה כבר אינה שלימה). ה. חלה בניילון: נכון לכתחילה להוציא מן השקית את החלה בשעת ברכה ויחזירו אח"כ (שש"כ שם).

סדר הבציעה: נפרט כמה הלכות על סדר הבציעה. א. אופן קיום מצוות לחם משנה: י"א דבעינן שיצאו מהבוצע גם ברכת המוציא וכיון שיוצאים בברכת המוציא הם יוצאים גם בלחם משנה [שו"ת סי' ע"ד מ"ב שם], וכ"ז באופן שבני ביתו שומעין הברכה ויוצאים יד"ח הברכה וטועמים מלחם הבציעה, אבל אם הם מברכים בעצמם, נמצא שהם מברכים על פרוסה שבידים [קצוה"ש סי' ל"ו בה"ש סק"ט], וי"א דסגי בשמיעת המוציא מהבוצע אף כשאינו יוצא ממנו ברכת הנהנין ומברך בעצמו על הפרוסה, ובדיעבד יוצאים אף קודם שנטלו ידיהם ואין הנטילה נחשבת כהפסק [א"א מבוטשטש ע"ד יו"ט], וי"א שאין צריך גם לצאת או לשמוע הברכה, דאין מצות לחם משנה תלוי כלל בברכת המוציא אלא מקיימים המצוה בזה שבהחלת הסעודה יביאן לשולחן לחם משנה [שו"ת יע"ש יוסף סי' ק"ד שו"ת דברי יצבי סי' קכ"ו, יע"ש מה שהאר"ק לחוכ"ח כן והעיד שכן היה המנהג מאז ומקדם]. ב. סדר הבציעה: י"א שיש לבצוע בלילה על התחנתו ובבוקר על העליונה, וביו"ט בלילה וביום על העליונה [רמ"א סי' ע"ח], ורובים נוהגים לעולם על העליונה [נימוקי או"ח ע"פ קבלת האדו"ל שהיא המכרעת].

ג. רשימה בסנין: המדקדקין נוהגים לרשום בסנין קודם ברכה במקום שרוצה לבצוע [מ"א שם וכן המנהג ברוב מקומות, ויש מפקפקין ע"י יעוין צ"ח ברכות ל"ט], טעם הרשימה כדי למעט בהפסק [מ"א שם], או מטעם דליקום הברכה על אותו מקצת שנרשם דבעינן ראשית ששירים ניכרין [תורת חיים סנהדרין ק"ב], ואין בזה חשש של איסור משרטט או כותב [שו"ת שו"ת המאיר ח"ג סי' ט"ו], ולא סגי במה שמעביר הסנין על הככר [מחצה"ש שם], ולכתחילה יש לבצוע במקום שסימן מקודם אך לא מעכב [שש"כ פ"ה הערה פ"ו יעוין בס' קצוה"ש, סי' פ"ב סק"ה שהביא מהצ"צ שדבר פנים מענין דבר דקדוק שאינו נצרך, ואמר בהלצה שהדבר דומה בעיניו כאתו אחד שמנחש את הרשימה בלחם, והבני החסידים שאין צריך להפסיק].

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א

לקום מפני ספר תורה פסול

ספר תורה פסול שעדיין ניתן לתקנו, ונמצא בארון קודש של בית המדרש, ובעיקר מחזיקים אותו בשביל הריקודים בשמחת תורה, האם בכל פעם שמוציאים ספר תורה זה צריך לעמוד, או מכיון שהספר תורה פסול, אין צריך לעמוד מפניו.

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: מי שישן שעה בליל שבת ורוצה ללמוד, ולאחר מכן ישן את שנתו העיקרית, אם צריך לברך ברכת התורה לאחר שנתו הראשונה?

תשובה: ברכת התורה שאדם מברך בבוקר, פוטר אותו מלברך עד למחרת בבוקר כולל הלילה שלאחריו, וכמו שכתב בשו"ע (א"ח סימן מה סי"ג) הלילה הולך אחר היום שעבר, ואינו צריך לחזור ולברך כל זמן שלא ישן. וכתב במשנ"ב (ס"ק נח) היינו שלא ישן שינת קבע [בלילה], אבל אם ישן שינת קבע על מיטתו אפילו בתחילת הלילה חשיב הפסק.

עוד כתב בשו"ע (שם סי"ג) המשכים קודם אור היום ללמוד, מברך ברכת התורה ואינו צריך לחזור ולברך כשילך לבית הכנסת. וכתב במשנ"ב (ס"ק טו) ואף אם חזר וישן אח"כ שינת קבע קודם אור היום או ביום, אין צריך לחזור ולברך, כי מסתמא דעתו של אדם לפטור בברכה זו עד שינת הלילה שאחריו, אבל לפי מה שכתבנו דאף בשינת קבע ביום המברך לא הפסיד, כל שכן בזה שהיה ישן שינת קבע קודם אור היום דהמברך לא הפסיד.

נמצא שלפי דברי המשנ"ב אם ישן בלילה שינת קבע [דהיינו יותר מחצי שעה על מטתו] גם אם זה לא שינתו העיקרית ומתכוון עוד לישון כמה שעות בהמשך הלילה, כבר התחייב בברכת התורה, ולאחר שינתו הנוספת אין צריך לברך, ואולם המברך לא הפסיד.

ובשו"ת מהרש"ם (ח"ג סימן ט"ז) כתב שהנדרם כמה שעות בתחילת הלילה, גם אם ישן במלבושיו, ולא על מטתו הקבועה, והיה דעתו לישון עוד שינת קבע בהמשך הלילה, בכל זאת דינו כשינת קבע, כי שינת ארעי נקרא רק אם ישן על אצילי ידיו, ולדעת הפר"ח (סימן מז סק"ה) צריך לברך לאחר שינתו הראשונה, ושוב לברך לאחר שנתו השנייה. אך לפי מה שכתב במג"א (ס"ק ט) ובהסבר של הפמ"ג שמברכים רק פעם אחת בליל, ושינה לא הוי הפסק כיון שדעתו לישן שנית, אין צריך לברך לאחר שנתו הראשונה.

וכיון שדעת רוב הפוסקים שגם שינה ביום הוי הפסק וצריך לברך, ובברכת התורה שהיא מדאורייתא אין אומרים ספק ברכות לקולא, אלא מספק יש לו לברך ברכת 'אשר בחר', ולכן בפעם הראשונה יברך רק אשר בחר בנו, ולאחר השינה השנייה יברך שני ברכות או להיפך.

אמנם בשו"ת קרן לדוד (סימן יא) כתב כיון שבדעתו לישן אחריו שינה העיקרית, ואינו פושט בגדיו, מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו שזו לא שינתו העיקרית, ולכן אין צריך לברך, ומה שכתב הטור שרק בישן על אצילי ידיו נחשב לארעי, מיירי באופן שאינו רוצה לישון לאחר מכן, ובכל זאת שינה כזו נחשבת לארעי.

וכן העיד הגר"ח קניבסקי זצ"ל בשם החזו"א (ארוחת רבינו ח"ג עמוד ה) שאם ישן בלילה על מטה עם בגדיו, אפילו כמה שעות, נחשב לארעי, ואין צריך לברך אחר כך ברכת התורה. וכן דעת מרן הגרש"ז **אוריעבא** זצ"ל (הליכות שלמה, תפילה פ"ו דבר הלכה אות ג), וכן נהג בעצמו שהיה ישן בליל שבת לאחר הסעודה כשעה ולאחר מכן קם ללמוד ולא היה מברך ברכת התורה.

ודעת הערוך השולחן (שם סי"ג) שאם ישן בתחילת הלילה ודעתו לישון עוד, אם קם קודם חצות הלילה, לא יברך רק בקומו פעם שניה, ואם קם לאחר חצות הלילה, יברך אז, וכן הוא דעת המגובלים.

אולם דעת מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל (שבת יצחק ח"ח פרק ט) כדעת המהרש"ם שאם ישן על מטתו בתחילת הלילה שיעור של יותר מחצי שעה, גם אם ישן בבגדיו, צריך לברך ברכת התורה, ולאחר שינתו העיקרית יברך שוב, וטוב שברכה הראשונה יכוון שלא לצאת בברכה רק עד לאחר שינתו השנייה.

ובאשל אברהם כתב לפי מה שידס בהרבה מקומות שאם מברכים בלשון רחמנא, הרי זה ברכה, ובכל אין זה ברכה לבטלה, ואם כן גם בענינו, יברך במקום שם השם יאמר "ברוך רחמנא".

אהבת ישראל עד היכן

הקיימות ועדו מעוצמת קול התפילה שהשתפר בביהמ"ד בוקע מהחלונות וגולש על גגות הבתים אל הרחוב השומם, יום הכיפורים, היום הגדול והנורא, כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם. תפילת שחרית עמדה בראשיתה אך הלהב כבר עלה השמימה בהתלהבות אין קץ דוחק את הרגשת הצום של הגוף הגשמי, ומפנה מקום לדבקות והתעלות כמלאכי מרום.

והנה נשמעו אחרוני המתפללים מסיימים בנעימה "התהילה והתפארת לחי עולמים", ודומיה השתררה לקראת התחלת 'ברוך שאמר' בנוסח הימים הנוראים הממייס כל לב תובע ודורש לשינוי ותיקון ומעשיים. הצניבור עומד וממתין לרבי שיפתח פיו בקודשו ובמתיקות ואימת הדין המשמשים בערבוביא. אך לפליאת כלם ניתק הרבי ממקומו שממול ארון הקודש, פנה לירכתי ביהמ"ד והסתודד דקות מספר עם אברך נבון. ואחר שיחה קצרה חזר למקומו ובשגאת ארי המטלטלת כל לב פתח וזעק "ברוך שאמר והייה העולם..."

אחר התפילה הסביר האברך לחסידים המה ראו כן תמהו, מה פשר השיחה הזו בשעה נעלה כזו של לפני ברוך שאמר. האברך בחיין של התפעלות ענה ואמר, "לפני התקדש היה"ק הזכרתי לפני רבינו את אמי החלושה, אשר קשה עליה הצום, הרבי גם כאשר ראשו מגיע השמימה, גם אז אינו שוכח שיש יהודי שהזכיר לפניו את אמו החלושה, ובא אלי לדרוש בשלומה."

משחר ילדותו נודע כ"ק מרן רבינו הנזר דוד זי"ע בלב רחום ובאהבת ישראל עצומה ובלתי מצויה. מסופר שניצל אצל המלמד, כאשר אחד מהילדים נהג שלא כהוגן והמלמד הוצרך להכותו כדי לחנכו, היה רבינו ממש בוכה בראותו את צער חברו, עד שהיו המלמדים אומרים לילד המוכה "דארפסט נישט וויינען, נתן דוד וויינט שוין פאר דיר" (איין צוך לכנות, נתן דוד כבר בוכה בשבילך).

יכלה הגיליון ולא נספיק לספר על טוב לבו ואהבתו את כל איש יהודי באשר הוא. מידה זו אפפה אותו בכל תהלוכותיו ודרכיו, מהכנת כוסות קפה ליהודים לפני התפילה, ועד להעברת ילדים את הכביש. כל גינוני השררה והאדמורו"ת הודחקו הצידה באהבה המקלקלת את השורה.

היו היה ילד חמד קטן, אשר היה נמנה על אחת מקהילות החסידים, בעת הגיע לעול תורה ומצוות לקחו אביו להניח תפילין אצל רבו שהיה מזקני צדיקי הדוד. אך הילד שחשקה נפשו שגם רבינו יניח לו תפילין ביקש זאת מרבינו. אך רבינו השתמש ממנו באומרו שכבר הניח תפילין אצל א' גוטער ייד, ואין צורך בכך.

עברו כמה חודשים, הילד נפל ונחבל וידו נחבשה בגבס, ויהי לפני תפילת שחרית ורבינו מבחין בזוית עינו שהילד מתקשה להניח תפילין בידו המגובסת. והנה רבינו עומד לידו ומניח ידו על כתיפו בחום, ובגאונות שבאהבת ישראל הוא אומר לו, "זוכר אתה שביקשת ממני להניח תפילין וסירבת? גמרת בלבי שלא טוב עשיתי שסירבתי לבקשת יהודי, אשלים לך חובתי ואניח לך עתה תפילין..."

"מקדשים אותו הרבה – מלמעלה"

- בדברי היתר.

"כאשר הוא כופה את יצרו בדברים של היתר, שלכאורה אין כל כך עוולה בלהתעסק בהם, גם בזה יש כל כך נחת רוח להשי"ת כמו כאשר הוא מתגבר מלחשוב בדברי איסור שהם נגד רצון הקב"ה? - שואל פנחס'ל.

"אֵי אֵי אֵי... פנחס'ל, לא רק שגם באיתכפאי זו יש נחת רוח עצום להקב"ה, אלא שהנחת רוח שנגרם מאיתכפאי זו שבדברים המותרים לגמרי, היא הרבה יותר גדולה מהאיתכפאי בשאר דברים. "ואפילו במעט מזעיר דאתכפאי סטרא אחרא לתתא אסתלק יקרא דקב"ה וקדושתו לעילא הרבה".

"הרי מעין מה שמתרחש למטה, מתרחש למעלה - למדנו, במבאר ר' לייב, "ואם בשעה שאדם כופה את נפשו הבהמית ודוחה אותה מדברים האסורים הרי הוא מרום ומגלגל את כבוד השי"ת בכל העולמות, הרי כשאדם פורש את עצמו מדברים המותרים לגמרי, שאז הוא כופה את הנפש הבהמית "ומתקדש" יותר וקדושה היינו פרישות, הרי הוא מוסיף 'קדושה' למעלה בכל העולמות".

"לא זו בלבד, מתלהט ר' לייב, "ע"י פרישות והתקדשות 'מעט מזעיר' למטה, אסתלק יקרא דקב"ה וקדושתו 'הרבה', וכי יש לנו מושג באפס קצהו איזה זכיה נפלה בגורלנו?" מסיים ר' לייב ברגש.

"אני חושב", מעיר זאנוויל, "שאם נחיה כך עפ"י דברי הרבי, הרי שבכל רגע ורגע נוכל למצוא במה להתגבר על הנפש הבהמית ועי"ז לרומם את כבוד השי"ת בכל העולמות, אך אין זה קשה מדי? לחיות כך כל הזמן?" מסיים זאנוויל בחשש.

"אהח", נאמר ר' לייב בתשובה, "אם נזכה לזה, מובטח לנו סיוע רב מלמעלה, כמו שממשיך הרבי "ומקדושה זו נמשכת קדושה עליונה על האדם למטה לסייעו סיוע רב ועצום לעבודתו יתברך זו"ר ו"ל אדם מקדש עצמו מעט למטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה". הרבי הרי אינו זורק מילים בעלמא, תתבוננו איפוא במה שאמר שמובטח לנו "סיוע רב ועצום לעבודתו ית". זהו מה שמובטח לנו ע"י הפרישות בבחינת 'סור מער'. ולא זו בלבד אלא אף מצוות עשה יש בזה, וגם לזה שוברו בצידו, "לבד מה שמקיים מצות עשה של תורה והתקדשתם וכו' כשמקדש עצמו במותר לו ופירושו והתקדשתם שתעשו עצמכם קדושים, כלומר אף שבאמת אינו קדוש ומובדל מסט"א כי היא בתקפה ובגבורתה כתולדתה בחלל השמאלי רק שכונש את יצרו ומקדש עצמו, והייתם קדושים כלומר סופו להיות קדוש ומובדל באמת מהסט"א ע"י שמקדשים אותו הרבה מלמעלה ומסייעים אותו לגרשה מלבו מעט מעט". מילים אלו של הרבי, הרי שווים אלפי גולדענען רענדלעך, כי הרי כמה שלמדנו שמי שנבחר להיות במדרגה של בינוני, יתכן וזה יהיה מצבו כל ימי חייו, אותו הבינוני, אף שעדיין אינו קדוש רק שהוא 'מתקדש', הנה, כעת נודע לנו שעל ידי שהוא מקדש עצמו מעט למטה, והרי זה גורם קדושה הרבה למעלה, כך הוא זוכה ובמידה גדושה נשפע עליו קדושה הרבה ומובטח לו מהשי"ת "והייתם קדושים", שיתקדש אף הוא למטה, ויזכה כך לגרש את הרע מעט מעט בעזרתו ית'.

"יוסלי יקירי מדוע אתה בוכה?" שאלה אמו של האי יניק וחכים, שלימים יתפרסם בשמו הקדוש רבי יוסף מיאמפאלי, "רעב אנכי מאוד", השיב הילד בקול בוכים. "נו, הלא כעך ריחני לפניך, וגם חתיכת חמאה בצידו, תברך בכונה ותאכל לשובע נפשך", השיבה האם בפליאה. "הכיצד אוכל"? השיב הילד הקדוש מרחם, "הלא אבי לימדין שכאשר רוצים איזה דבר מאכל הרי צריכים להתאפק ולא לאוכלו מיד..."

"רעים וחברים", פותח ר' לייב את פיו ומושך את בני החבורה אל עולם "אנו כבר יודעים כמה גדול ונשגב הוא העבודה של האתכפאי לסט"א בכל כסיון ונסיון שיש לנו מצד הנפש הבהמית".

"כעת, נמשיך להתקדם, לטעום ולראות בטוב ה', מה רב טובו וחסדו שזיכנו ולעמוד לפניו לשרתו, ולא זו בלבד, אלא שמזכה אותנו שעל ידי עבודתנו נזכה לרוממו ולנשאו בכל העולמות, שזו היא עבודה שאין למעלה הימנה".

"עבודת האתכפאי' המדוברת עד עתה, הייתה בעינינו הנוגעים יותר למלחמה בדברים ירודים ופחותים, כמו תאות ומחשבות רעות. כעת יאיר הרבי את עינינו, שעבודה גדולה לא פחות, ואף גדולה יותר, היא עבודת האיתכפאי בדברים של היתר".

"לא מבעי בדברי היתר שהם 'מותרות' אשר הנפש הבהמית מתאוות להם, שיש בזה חיוב לכוף את הנפש הבהמית ולא להמשך אחריה, "ולא עוד אלא אפילו בדברים המותרים לגמרי כל מה שהאדם זוכה יצרו אפילו שעה קלה ומתכוין לאיתכפאי לסטרא אחרא שבחלל השמאלי, כגון שחפץ לתורה ומאחר סעודתו עד לאחר שעה או פחות ועוסק באתר באותה שעה, כדא' בגמ' שעה רביעית מאכל כל אדם שעה שישית מאכל ת"ח והיו מרעיבים עצמם שתי שעות לכוונה זו, אף שגם אחר הסעודה היו לומדים כל היום".

"אנחנו מדברים הרי על בינוני", מרחיב ר' לייב, "בשונה מהצדיק שכל פעולותיו הם בלתי לה' לבדו, ואף הדברים הגשמיים המוכרחים לקיום גופו אין הוא מתאוה להם כלל, לעומת זה הבינוני, אפילו כאשר נוגע הדבר לדברים גשמיים המוכרחים לקיום גופו, הרי נפשו הבהמית מתאוה להם, ויתכן שכוננת אכילתו היא לשם מילוי תאוותו ולא לשם שמים. ולכן, כאשר הוא כופה את יצרו, ודוחה את רצונותיו אפילו פחות משעה, ובשעה זו, חלף מילוי תשוקת הנפש הבהמית הרי הוא עוסק בתורה, זביחת היצר הלזו גורמת לקב"ה נחת רוח הגדולה ביותר".

"ואף מי שמרגיש", ממשיך ר' לייב, "שאיחור סעודתו כל כך, תחליש אותו, הגם שיכול לכפות את יצרו במידה דאכילה בכל שעות היום, יש לו עוד אפשרות לכפות את יצרו אף בדברים המותרים 'לגמרי'. "וכן אם בולם פיו מלדבר דברים שלבו מתאוה מאוד לדברים מעניני העולם" פעמים שיכול לכפות את יצרו ולמנוע פיו כאשר הוא צריך ומתאוה לדבר דברים שאפילו חשובים לו ביותר, והוא דוחה את הדיבור במעט, ואפילו בדברים עדינים יותר "וכן בהרהורי מחשבתו" אם הוא דוחה במעט כאשר הוא מתאוה לחשוב ולהרהר בעניני העולם

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגיליון

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' אהרן רוזנפלד שליט"א
לרגל נישואי בתו
למז"ט ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עדי
וראה מהם ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אב"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ג ר' יחיאל מיכל שטיינפלד שליט"א
לרגל אירוסיה
למז"ט ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עדי
וראה מהם ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אב"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' לייבוש בין שליט"א
לרגל הולדת הנכד
למז"ט ובשעט"מ
ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אב"ר

ידידנו הנכבד
הרב אברהם לייב ראזענבוים שליט"א
קרית טאהש
לרגל הולדת הבת
למז"ט ובשעט"מ
ויה"ר שיראה ממנה ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אב"ר

הגיליון נדפס בחסות דפוס שווה להצלחה בכל הענינים • רח' השלושה 30 ב"ב • 03-6579999